

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Qua ratione cesset illegitimitas, & consequenter hæc Irregularitas? parag.

3

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

tes, dubitatur, an hoc Matrimonium solum putatum legitimum sit idoneum, ad reddendum legitimum Cæsarem eorum Filium susceptum ante dictum Matrimonium? Ratio affirmandi esse potest, quia, ut supra vidimus, propter bonam fidem Parentum, proles, quæ subsequitur Matrimonium bona fide susceptum, legitima est; ergo etiam videtur legitima esse proles, quæ antecessit. Et quidem propter dictam rationem, ita sustinet Basilus. *¶*

9. Respondeo. Et prius moneo, duplici modo prædictum casum evenire potuisse. Primo, si Berta, & Antonius erant habiles ad Matrimonium inter se celebrandum, quando conceptus, vel natus est filius, sed deinde supervenit impedimentum, propter copulam v. g. quam habuit Antonius cum Sorore Bertæ, ex qua dictus Antonius, dictaque Berta facti sunt inhabiles, ad Nuptias inter se celebrandas; celebrarunt tamen cum inculpabili utriusque, vel alterutrius ignorantia, que in hoc casu Cæsar filius non fuit spurium, sed naturalis. Secundo, evenire potuit, si Berta, & Antonius erant inhabiles ad dictum Matrimonium eodem dicto tempore, quo natus, vel conceptus est Cæsar, quia v. g. erant consanguinei infra quartum gradum, & id inculpate nescientes, Matrimonium in facie Ecclesiæ contraxerunt, atque in hoc casu filius susceptus fuit vere spurium.

10. Hoc monito. Dico, tum in prioribus, tum multo magis in posterioribus casu Cæsarem filium nequaquam esse evadere legitimum. Ratio est, quia hæc prerogativa reddendi legitimum filium, datur Matrimonio *Tanta est* (ait Textus *et*) *vis Matrimonii*. At prædictum Matrimonium putativum. Matrimonium non est. Rationi dubitandi facile occurrat: Nam, quod Matrimonium bona fide putativum legitime filios post ejusmodi Matrimonium susceptos, expressè habetur in Textu, sed non est expressum, quod simile Matrimonium bona fide putativum legitime filios susceptos ante dictum Matrimonium, & multo minus filios vere spurios, ex quibus est in secundo casu Cæsar.

An aliquando spurius legitimetur per subsequens Matrimonium?

11. Casum figuremus claritatis gratia. Berta, & Antonius consanguinei per illicitam copu-

lam suscipiunt Cæsarem filium spurium, deinde dispensationem obtinent, unde legitimum ineunt Matrimonium. Quæro, an Cæsar fiat legitimus? Figura eundem casum hoc alio modo. Berta uxor Petri, & Antonius maritus Catharinæ per copulam adulterinam suscipiunt eundem Cæsarem filium utriusque spurium. Postea mortui Petri, & Catharinæ, unde remanentibus Berta, & Antonio solutis, celebrant iidem inter se secundas Nuptias, & inquirunt à me, an Cæsar legitimitatem acquirat?

12. Aliqui absolute negant, alii concedunt: sed nisi distinguas, vel errabis, vel solidam tuam dictam rationem asserere non poteris. Maxime enim sunt distinguenda duo tempora; vel enim prædictus Cæsar in utraque figuratone casus, & fuit conceptus; & fuit natus eo tempore, quo inter Bertam, & Antonium intercedere nequebat legitimum Matrimonium, vel quamvis fuerit conceptus dicto tempore inhabili, natus est tamen tempore, quo jam fuit sive per dispensationem, sive per mortem Petri, & Catharinæ ablatum impedimentum.

13. Hac distinctione præhabita. Dico Primo, in prioribus dictæ distinctionis casu Cæsarem non fieri legitimum. Ratio est, quia, dum conceptus fuit, & natus ex Parentibus actu inhabilibus ad Matrimonium, jam contraxit libem damnati sanguinis, nec ullum privilegium illam maculam purgandi unquam à Judice concessum est.

14. Dico Secundo, In posteriore ejusdem distinctionis casu, Cæsarem fieri legitimum. Ita Molina, & aliique. Ratio est, quia ad est privilegium, seu Jus, quod concedit per subsequens Matrimonium proli legitimitatem, quando proles, vel concipitur, vel nascitur tempore, quo Parentes erant habiles ad legitimas Nuptias. Sed jam nunc Cæsar, si non conceptus est, tamen est natus dicto habili tempore, ergo, &c.

15. Favet dictæ doctrinæ Imperator, qui sic habet;

Cum dubitatur, utrum oporteat conceptus, an partus respici tempus, sancimus, ut non tempus conceptus, sed partus conspiciatur propter filiorum utilitatem. Si vero contigerit tales aliquas circumstantias Casuum excogitari, in quibus est utilius conceptionis tempus, illud valere magis præcipimus, quod utilius sit nascenti.

a Mel. To. 2. d. 172. n. 4. Sanch. l. 8. matr. d. 7. n. 19. d. 34. n. 47. Merolla Tr. 2. d. c. 6. n. 12.

Diana p. 4. tr. 2. res. 59. V. Nota 2. b Authent. Quib. modis natus efficitur §. Reliqui in fine Coll. 7.

Audisti? Certè in nostro casu utilius est Cæsari inspectio temporis sui partus, quam conceptionis.

a Pontius de matr. l. 11. c. 2. nu. 4. Suar. de Censur. d. 30. se. 1. n. 3. Gas. Hurt. d. 2. de Irregul. diff. 16. nu. 56. Coninck. de Sacr. d. 18. du. 52. n. 105. aliq. b C. Tanta Qui filii sint legitimi.

16. Verum a Pontius, qui nostram, & Molinæ sententiam impugnat, assert duos Textus contra nos, alterum ex Jure Civili, quod certè attente consideranti nullo modo agit de casu nostro, alterum ex Jure Canonico, quem, quia indiget aliqua explicatione, rescribo.

Si autem vir (ait Sacer b Textus) vivente uxore sua, aliam cognoverit, & ex ea prolem susceperit, licet post mortem uxoris eandem duxerit, nihilominus spurius erit filius.

Hunc Textum pro se stare dicit Pontius, sed immerito, nam hic loquitur Pontifex de casu prioris partis nostræ distinctionis duntaxat, quando scilicet filius, & conceptus, & natus fuit tempore illo inhabili. Patet, id enim clarè significant illa Sacri Textus verba (ex ea prolem susceperit) suscipere enim prolem, si grammaticè loqui, & intelligere, ut oportet, velimus, non est conceptam solum prolem habere, sed insuper natam. Iuvat hic Latinitatis te non esse ignarum, & Nizolium id e adnotantem relegere.

c Nizolius V. Susceptus sine.

17. Adhuc restat casus prædictis affinis. Quid enim, si impedimentum cesset medio tempore? Enodemus planius: Berta ex Antonio consanguineo concepit per incestum: mox antequam Berta pareret, facti iidem sunt habiles ad legitimum Matrimonium per consuetam dispensationem: Verum, ante ipsum pariendi tempus, ortum est novum inter eosdem impedimentum dirimens, puta, quia Antonius cognovit Catharinam Sororem Bertæ, quo impedimento nondum per Dispensationem ablato, natus ad Lucem est Filius, Inquiritur ergo, an hic filius acquirat legitimitatem, si, obventa item dispensatione, hujus secundi impedimenti, validum ineanat matrimonium Berta, & Antonius?

d Pont. l. 11. matr. ca. 3 §. 2.

18. Respondeo. Acquirere mihi videtur, & Pontio; d quamvis enim id expressè non legatur in Jure; ex illo tamen colligitur: videtur enim idem privilegium, quod conceditur filio eligendi tempus, sive suæ conceptionis, sive sui Natalis, ut sic habeat, quod sibi utilius est, viderur, inquam, eidem concedi etiam privilegium eligendi medium tempus, quo gestatur in utero: Sed prædictus filius Bertæ, & Antonii medio illo tempore, quo portabatur in utero fuit filius, Parentum habilium ad legiti-

mum Matrimonium; ergo hoc eligere poterit filius, ut gaudeat privilegio sibi utili acquirendi legitimum Natalem ex subsequenti legitimo Matrimonio inter Parentes suos inito.

Idem colligitur ex Jure a Civili.

Quocumque tempore (ait Imperator) contigerit, Matrem esse liberam, sive Conceptionis, sive Nativitatis, sive uteri tempore, proles nascitur libera.

a Infinitus de Inge. nu.

19. Quoniam ergo (ut ibidem habet Oenotomas b in Jure non minus curæ habetur de favore Matrimonii, quam libertatis; ideo pari modo, si medio illo tempore fuerunt Berta, & Antonius apti ad Matrimonium, filius acquisivit, esse filium naturalem, atque adeo per subsequens Matrimonium acquirere, esse legitimum.

b Oenotom. ibid. n. 3.

§. IV.

De legitimo per Professionem Religiosam.

1. Tanquam fundamentum eorum, quæ sunt dicenda, præ oculis hic habere Textum, in quo Professioni Religiosæ in Religionis favorem, & ut ad illam Fideles allicerentur, hoc privilegium purificandi Natalia conceditur: quod licet à Sixto Quinto sublatum fuerit, fuit tamen à Gregorio XIV. restitutum, qui Sixti Constitutionem ad terminos Juris communis postea reduxit.

Filii Præbyterorum (ait c Textus) & ceteri ex fornicatione nati ad Sacros Ordines, ne promoveantur, nisi, aut Monachi fiant, vel in Congregatione Canonica regulariter viventes. Prælationem vero nullatenus habeant.

c C. 1. de filiis Præb. cui for. for. mile. 1. 1. primus d. 56.

Hæc Textus, cujus singulæ clausulæ sunt expendendæ:

Filii Præbyterorum, & ceteri ex fornicatione nati.

Ignoro igitur cur aliqui d dixerint, solum filios naturales, non vero spurios hoc privilegio gaudere. Ignoro, inquam, nam filii Præbyterorum spurii sunt. Omnes igitur e participes privilegii pronuntia, sive sint spurii ex Præbyteris, sive ex adulteris, sive incestuosus, &c. Jam enim hi sunt nati ex fornicatione, quæ transcendit per cæteras luxuriæ species, & tunc id convincit communis ratio pro omnibus, & favor Religionis prædictus.

d Ant. Ross. de legit. l. 3. §. 1.

e Sacer. in Decal. l. 6. c. 5. n. 9. 1

Cast. l. 3. ar. 16. d. 1. p. 8. n. 1. aliqui.

Neque hilum te dimoveat sola expressio Præbyterorum, id enim factum est ob magnam odium,